

VIAȚA INDUSTRIALĂ

IPARI ELET

REVISTA SAPTĂMĂNALĂ PENTRU APĂRAREA TUTUROR INTERESELOR INDUSTRIALE
ALTĂNANOS IPARI ÉRDEKEKET SZOLGALO KÖZGAZDASÁGI HETILAP

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pentru mici industriști... 240.—
Pentru orice societăți,
bănci, mari întreprinderi,
pe un an..... 1000.—
Exemplarul..... Lei 5.—

Redactor responsabil și proprietar

ARPAD KÖRÖSI ÁRPÁD

felelős szerkesztő és laptulajdonos

ELŐFIZETESI ARAK:

Iparosoknak 1 évre..... 240.—
Bankok, részvénytársasá-
gok, gyárak és nagykeres-
kedőknek..... 1000.—
Egyes szám ára..... 5 lei

Redacția și administrația - Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Strada Regina Maria 11.

Necesitatea vitală a tuturor
meseriașilor este de a con-
tribui la munca de refacere
a economiei generale!

Eletkérdés a mesterember
részére, hogy közreműköd-
jék az általános gazdasági
jólét helyreállítására!

Un gest frumos Szép gesztus

a făcut Camera de Muncă din Cluj, luând o decizie în senzul că în viitor nu se va mai amesteca în mod arbitrar în activitatea micilor industriști, ci va căuta să ia măsuri numai pe baza de decizii judecătorești. Trebuie să spunem sincer: pe noi ne-a surprins acest gest atât de nobil al Camerei de Muncă. Aceasta pentru că cealaltă Cameră de Muncă din țară oricâteori constată vre-o ilegalitate la vre-o întreprindere, închid imediat atelierul respectiv, îi stampilează intrarea, deci iau dela micul industriș orice posibilitate de a-și mai câștiga pâinea. Față de acest uz al celorlalte Camere, Camera de Muncă din Cluj pe baza art. 162 al legii trimite în judecată pe micul industriș, la care s'a constatat o ilegalitate oarecare și astfel micul industriș are ocazie să se scuze în fața judecătoriei.

O lege poate fi interpretată în foarte multe feluri și chipuri. Dar acea interpretare e unic valabilă, care e pătrunsă de spiritul, care l'a condus pe legiuitor, când a redactat legea.

În cazul de față este vorba despre articolul 162 al unei legi, al cărei spirit a fost până acum foarte deseori tălmăcit și răstălmăcit. Așa și în privința acesteia. E exclus ca legea să prevadă ca oricărui mic industriș, al cărui acte nu sunt în perfectă regulă, să i se ia pâinea din gură, să i se distrugă orice posibilitate de traiu. Nu, legea nu poate voi așa ceva. Legea tinde să-i facă pe micii industriști să-și procure actele necesare exercitării meseriei cu mijloace mai blânde. Natural se comit de multe ori greșeli, neglijențe, dar trebuie să se dea omului posibilitatea de corecția greșelilor, pe cari le-a comis.

Toți aceia, cari pe baza art. 162 al legii, pretind moarte pentru o simplă greșeală — căci de fapt închiderea uzinei pentru un mic industriș poate foarte ușor însemna moartea — n'au înțeles de loc spiritul legii.

Sunt mulți aceia, cari interpretează greșit voința legiuitorului și tocmai deaceia ne-am bucurat mult văzând că conducerea Camerei de Muncă din Cluj, condusă fiind de bunăvoință și de spirit iertător, nu vrea să pedepsească cu asprime prea brutală, pe cei, cari comit neglijențe, ci caută să le dea ocazii să-și corecteze greșelile.

Conducătorii Camerei de Muncă din Cluj nu au uitat un lucru foarte important: Mica industrie este azi într-o situație atât de grea, se luptă cu greutăți atât de mari, încât uneri — o spunem fără să aprobăm în același timp — nu sunt capabili să corespundă tuturor prevederilor legi-

lor. S'a spus că războiul mondial a influențat viața morală a popoarelor chiar și cu ani de zile după încetarea sa. Același lucru se poate spune și despre mica industrie. Criza economică a sleit atât de mult forțele lor, încât deseori cad pe nevrute în greșelile, pe cari legile le condamnă. Dar din fericire aceia, cari în spatele literelor moarte ale legilor văd și spiritul acestora, găsesc ușor drumul, care duce la îmbunătățirea situației prin mijloace umane și blânde.

Dorim ca și în viitor Camera de Muncă să înfăptuiască cât se poate de multe gesturi de acest fel.

a cluji munkakamarától az az elhatározás, hogy nem nyul bele önhatalmulag az iparos működésébe, hanem bírói ítéletre akar támaszkodni. Megvalljuk őszintén számunkra meglepő gesztus is. Mert az egész ország összes munkakamarái azt az uzust vették fel, hogy a szabálytalanságon ért műhelyt vagy üzemet becsukta, lepecsételte, vagyis megvonta még a lehetőáéget is az iparostól, hogy megkeresse kenyereit. Ehelyett a cluji munkakamara a törvény 162-ik szakaszának szellemében perbehívja a szabálytalanságon ért műhelyt, amelynek tulajdonosa

alkalmat kap, hogy a független bíróság előtt bizonyítsa esetleges ártatlanságát.

Egy törvényt nagyon sokféleképp lehet értelmezni. De véleményünk szerint ez az értelmezés csak akkor helyes, hogyha nem elfogult és át tudja érteni a szellemet és megtudja érteni a törvényhozó akaratát.

Jelen esetben a törvény 162-ik szakaszáról van szó. Egy törvényszakasz, amelynek szellemét nagyon sok helyen félreértették. Mert egészen biztos, hogy a törvénynek ez a szakasza nem akarja megszüntetni az ipari üzemet, nem akarja kivenni egy iparos szájából a falatot és nem akarja az iparost megfosztani a kenyérkereseti lehetőségétől, hanem csak rá akarja szorítani arra, hogy tisztelje a törvényt és annak értelmében járjon el. Vannak hibák — az állítsa az ellenkezőjét, aki teljesen büntetlennek érzi magát, — de a hibázóknak alkalmat kell adni rá, hogy ezeket a hibákat megszüntessék, a hibázók pedig megjavuljanak.

Azok akik a törvény 162-ik szakaszának félreértésével egy hibát hallal akarnak büntetni — és ezt vegyük szó szerinti értelemben, mert egy ipari műhely becsukása nem jelent mást, mint halált, — nem értették át a törvény szellemét és nem a törvényhozó akarata szerint járnak el.

Sokan vannak, akik félremagarázzák a törvényt. Éppen ezért esik sokszorosan jobban, hogy a cluji munkakamara vezetősége a jóindulat által vezéreltetve nem az utolsó és legsúlyosabb büntetést írja elő első fokon, hanem alkalmat ad a hibázónak, hogy a hibákat jóvátegye.

Valamit még nem felejtett el a cluji munkakamara vezetősége, amiről pedig nagyon sokan szoktak felejtkezni: A kisiparosság ma olyan súlyos helyzetben van, olyan nagy nehézségekkel küzd, hogy — ha nem is helyeselhetjük, — de nem tudjuk elítélni sem azt, aki képtelen egyes szabályokat megtartani. Azt szokták mondani, hogy a világháború szelleme még évekig lejjebb súlyosztette az erkölcsi érzést. Ilyen joggal állíthatjuk a kisiparosról is, hogy a súlyos gazdasági válság annyira gyengítette erejüket, hogy sokszor akaratukon kívül beleesnek azokba a hibákba, amelyekre a törvény betűje büntetést ír elő. De aki a betűk mögött a törvény szellemét is nézi és annak sugalmazására hallgat, az megtalálja a paragrafusok üvesztőiben is azt az utat, amely nem az eltiprásra, megölésre vezet, hanem a jobbulásra.

Minél több ilyen szép gesztust kívánunk a munkakamarának a jövőben is.

Revenirile asupra lichidării societăților anonime

Importanta hotărâre a comisiei timbrului

Comisiunea centrală a timbrului a dat următoarea deciziune interpretativă cu privire la lichidarea societăților anonime:

Lichidarea hotărâită de adunarea generală a unei societăți anonime este instituită în interesul asociaților.

Cum în timpul lichidării adunarea generală își păstrează atribuțiile,

ea poate oricând să hotărască încetarea lichidării și continuarea mai departe a societății fără ca aceași decizie să aibă caracterul juridic al constituirei unei noi societăți.

În consecință nu va fi locul în acest caz ca societatea să fie supusă la taxele și impozitele cerute de lege pentru constituirea ei.

A részvénytársaságok felszámolásának visszavonása nem jelent új vállalat létesítést

A központi bélyegbizottság nagyon fontos rendelkezést adott ki a részvénytársaságok felszámolására és a felszámolás esetleges visszavonására. Az a kérdés merült fel ugyanis, vajjon ha egy felszámolás alatt álló részvénytársaság újból meg akarja kezdeni működését és a felszámolást visszavonja, bélyegügyi szempontból új vállalatnak tekintendő-e és így kötelezettség-e hogy a bélyegilletéket újra megfizesse, vagy elismerik a jog-

folytonosságot. A bélyegbizottság döntése értelmében a felszámolás alatt álló részvénytársaság minden jogának birtokában van, tehát bármikor visszavonhatja a felszámolást és a munka folytatását rendelheti el. anélkül hogy jogi értelemben új vállalkozásról lenne szó. Következésképpen a részvénytársaságot nem lehet kötelezni, hogy újból lerója a bélyegilletéket és taxákat.

Luni se va începe

eliberarea cărților de meșter la Cluj

Camera de Muncă din Cluj va începe lucrările de eliberare ale cărților de meșter pe ziua de Luni. Se vor elibera zilnic vre-o 400—450 de cărți noi în ordinea prezentării.

Toate măsurile necesare au fost luate pe la Camera de Muncă pentru a se asigura un curs rapid operațiilor de eliberare, cari vor fi de altfel supravegiate de către dl. secretar Hossu.

Hétfőn kezdik meg Cluj-on a munkakönyvek kiadását

A cluji munkakamara értesítése szerint a munkakönyvek kiadását hétfőn kezdik meg. Naponta átlag 400—450 munkakönyvet fognak kiadni jelentkezői sorrendben. A mun-

kakönyvek kiadására már minden intézkedést megtettek a munkakamaránál és a kiadás Hossu titkár személyes ellenőrzése mellett fog végbemenni.

Milyen bajok is vannak

a cipészipari munkaadók szindikátusában?

Reorganizáció helyett bomlás? — A szindikátus vezetősége az egységesítési akció ellen — Uj cipésszindikátust!

Hosszu hónapok teltek el azóta, hogy az Ipari Élet akciót kezdett a cipészipari munkaadók között levő mély ellentétek kiküszöbölésére és az egység helyreállítására. Annak idején részletesen beszámoltunk arról, hogy megbeszélést folytattunk a vezetőkkel tekintet nélkül arra, hogy tagjai-e a szindikátusnak vagy sem, hogy szünjön meg végre az az áldatlan testvérharc, amely előbb-utóbb a romlásba és pusztulásba kergeti nemcsak a szindikátust, hanem a tagokat is.

Olvasóink előtt talán érthetetlen is volt, hogy miért nem folytattuk ezt az akciót. Most, hogy az idő minket, a lapot igazolt, legyen szabad erről a képről levegni a leplet és megmutatni, hogy mi történtek, illetve mik nem történtek ez alatt a három hónap alatt.

Kezdődött a bizalmas megbeszéléssel

Amikor az Ipari Élet egységesítési akcióját megkezdte, már régóta éles harc folyt a város cipészipari vezetői között. Ahány vezető volt, annyiféle irányzatot követett és azt akarta, hogy barátai is azt kövessék. Áldatlan testvérharc keletkezett, amelynek nagy kárát a szakma látta. A cipészipari szindikátus, amelynek alig volt hatvan tagja abban a veszedelemben forogott, hogy elveszíti ezeket a tagokat is, akik egymás után pártoltak át különböző „vezérekhez”.

Ennek a bomlasztó folyamatnak akart a lap gátat vetni, amikor mint pártatlan, arra kérte a vezetőket, hogy gyűljenek össze egy kis barátságos megbeszélésre.

El is jöttek. Szép számmal. A vezetők, akiknek magatartásán sok függött. Ott volt a cipészipari szindikátus elnökevel, Pop Ioannal együtt. A megbeszélés a legnagyobb egyetértésben zajlott le, aminek utána reméltük, hogy végre sikerülni fog megteremteni a békét, amely egyedüli célunk volt.

A szindikátus az egységesítési akció ellen

Nem így történt. És azért, hogy az egységesítés nem történt meg, egyedül a szindikátus jelenlegi vezetősége a felelős. Ugyanis az történt, ami hasonló esetben történni szokott. A vezetőség úgy látszik feltette pozícióját, mert aknamunkát kezdett az akció ellen. A dolgozók odáig fajultak, hogy egy vezetőségi értekezleten Pop Ioan elnök kikelt a lap ellen és bojkottot indítványozott. Néhány nappal később szerkesztőnk előtt ezen eljárást visszavonta és úgy is tett, mintha megbánta volna, de ennek ellenére tovább folytatta a harcot ellenünk. Természetesen mivel a dolognak személyi éle volt, szaklapunkban nem adtunk helyet, bár ha előbb hoztuk volna ezt a manóvert a nyilvánosság elé, talán többet használtunk volna az egységesítési ügynek.

A közgyűlés, amelyen hét tag jelenik meg.

A szindikátus bomlása veszedelmes méreteket öltött. Összehívták a közgyűlést, amelyre irrd és mondd hét jött el. Természetesen a közgyűlést nem lehetett a kitűzött napon megtartani. Akkor maga Pop elnök kért bennünket arra, hogy ne írjuk meg az első közgyűlés kudarcát. Nem is írtuk meg, mert még mindig

azt hittük, hogy sikerülni fog a szindikátus jelenlegi vezetőségét jobb bolátásra birni és megteremteni általuk az egységet.

Ez sem így történt.

Küszöbön a szindikátus feloszlása?

Még ennek ellenére sem támadtuk meg a vezetőséget, mert nem akarunk és nem akarunk egyetlen tétlét ellen sem akciót indítani. De most úgy látszik elérkezett a vég, mert mint jól informált helyen tudtjuk velünk a vezetők között is komoly nézeteltérések kezdődtek, a minnek könnyen az lesz a következménye, hogy a szindikátus felbomlik. Annyi bizonyos, hogy most mindössze 43 tagja van a szindikátusnak vezetőikkel együtt.

Hogy milyen kevés az a szám a cluji cipésziparosok téyleges számához, arra szolgáljon egy kis sta-

tisztika: Clujon 417 cipész és csizmadiák mester van. Tehát alig 10 százalékát tudta a jelenlegi szindikátus tagjai sorába iktatni. Ennek mélyebb oka vannak, mint az, hogy a vezetők nem alkalmasak. Az ok az, hogy a jelenlegi szindikátus formájában nem alkalmas arra, hogy képviselője legyen a cluji cipészeknek és csizmadiáknak.

Mind ebből következik, hogy annak a négyszáz cipésznek és csizmadiának, aki nem fogadta el ezt a szindikátust, meg kell alakítani a tényleges egységet és most már a jelenlegi szindikátus mellőzésével meg kell alakítani az új cipésszindikátust, amely otthona, védelmezője és őre legyen az összes cipészipari érdekeknek. Nem kiváltságosak és vezetők szindikátusának érdekképviseletét akarjuk, hanem szakszindikátust, amely minden cipésziparosé legyen!

Kóra Endre

La Sibiu s'a înființat o nouă Cameră de Muncă

Noua Cameră de Muncă are peste douăzeci de mii de membri mici industriași, muncitori și funcționari particulari

În rândurile micilor industriași din Sibiu de multă vreme se duce o campanie cu scopul de a se muta la Sibiu Camera de Muncă, ce până acum își avea sediul în Craiova. La Sibiu funcționa până acum doar un oficiu al Camerei de Muncă din Craiova. Conducătorii acestui oficiu au crezut necesar să se adreseze d-lui Ministru Voicu Nițescu, cerând mutarea Camerei de Muncă din Craiova la Sibiu. Sibiienii și-au motivat astfel cererea lor:

La Sibiu și regiunea Sibiului sunt în total 9287 muncitori, 2180 funcționari particulari și 2860 de muncitori, deci în total oficiul din Sibiu avea 14.327 membri. Din afară de aceștia mai sunt la Sibiu vre-o 3500 de muncitori și mici industriași, cari sunt înscrși numai la Casa Cercuală, nu și la Camera de Muncă. Deci numai în Sibiu și jur sunt vre-o 17.600 pe muncitori, pe când la Craiova sunt doar 9.761 de membri.

Dl. Ministru al Muncii a acceptat în întregime punctul de vedere al conducătorilor oficiului din Sibiu și a rezolvat problema, în fața căreia

a fost pus, în felul că a lăsat și pe mai departe Camera de Muncă la Craiova, dar a înființat una și la Sibiu. Acestei noi Camere de Muncă îi vor aparține următoarele trei județe: Sibiu, Târnava Mare și Târnava Mică.

Astfel noua Cameră de Muncă va avea aproximativ douăzeci de mii de membri, ceea ce este un număr cât se poate de mare.

Măsură aceasta a fost foarte necesară și din alte puncte de vedere. Și anume e de ajuns să cercetăm bilanțul din anul trecut al oficiului din Sibiu pentru a vedea că acest oficiu a încasat în cursul anului 1937 suma de 1.740.862 Lei, din care sumă oficiului i-au rămas abia 182.031 Lei, iar restul a trebuit să fie predat Camerei din Craiova. E natural că membrii oficiului din Sibiu ar fi vrut să-și vadă banii în patria lor, de aceea au pornit campania, care a fost acum încoronată de succes. Noua Cameră de Muncă speră că în decurs de câțiva ani va reuși să-și clădească un sediu frumos din banii economisiți.

Uj munkakamarát létesítetik Sibiuban

Több mint huszezer iparos, munkás és magántisztviselő tagja van az új munkakamarának

A sibiui iparos és munkás szervezetek kebelében már hosszabb idő óta mozgalom indult meg, hogy Sibiuba helyezték a munkakamara székhelyét, ami eddig Craiovában volt. Sibiuban csak egy munkakamarai kirendeltség dolgozott. Ennek a kirendeltségnek a vezetői elérkezettnek látták az időt és memorandumban fordultak Voicu Nițescu

munkügyi miniszterhez kérve, hogy a craiovai munkakamarát helyezték Sibiuba. Ezt a kérést a sibiuiak a következőkben indokolták meg:

Sibiuban és környékén 9287 munkás, 2180 és 2870 iparos van, akiket a kirendeltség nyilvántartott. Összesen tehát 14.327 tagja volt eddig a kirendeltségnek. Ezenkívül legalább 3500 azoknak az iparosok-

nak a száma, akik csupán a betegségekben vannak, de nem tagjai a munkakamarának. Így tehát csupán Sibiu és környékén több mint 17 ezer tagja van a munkakamarának, míg Craiovában mindössze 9771 tag van.

A munkügyi miniszter teljes egyszóron magáévá tette a sibiui munkakamarai kirendeltség vezetőinek állásponjtját, amely egyúttal a sibiui iparos és munkás társadalom véleménye is volt, azonban a kérdést úgy oldotta meg, hogy meghagyja Craiovát munkakamarai székhelynek, Sibiuban új munkakamarát létesített, amelyhez három megye tartozik és pedig Sibiu, Târnava Mare és Târnava Mică megye.

Az új munkakamarának így több mint husz ezer tagja lesz, ami óriási számot jelent.

A sibiui iparosok és munkások sérelmének orvoslása más miatt is szükséges volt. Ugyanis, ha csak az elmúlt évi mérleget nézzük, a sibiui kirendeltség 1937-ben 1.740.862 lej inkasszált, amiből csak 182.031 lej maradt neki, a többi a craiovai központ megtartotta magának. Így nagyon természetes, hogy a sibiui iparosok és munkások a saját verejtékükkel adott pénztársaját kasszájukban szerették volna látni és így került sor a sibiui önálló munkakamara létesítésére. Az új vezetőség reméli, hogy rövid pár év alatt szép szék-házat tud építeni a megtakarított pénzhöz.

Preschimbarea monedelor de 100 lei argint

Ministerul de finanțe a trimis administrațiilor financiare următoarea circulară:

Termenul pentru retragerea din circulație a monedelor de 100 lei argint quaternar, a fost prelungit până la data de 30 aprilie 1938 inclusiv.

În acest interval de timp, aceste monede vor fi preschimbate cu alte monede metalice, numai de către Monetăria Națională din București str. Fabrica de Chibrituri Nr. 22.

Se aduce deci la cunoștința tuturor celor ce mai posedă astfel de monede, că vor putea să le preschimbe numai până la 30 Aprilie 1938 inclusiv, și numai la Monetăria Națională, unde urmează să le trimiță în grop poștal pe adresa indicată mai sus, primind în schimbul celor constatate bune, suma corespunzătoare.

Peste această dată nu se va mai admite sub nici un motiv preschimbarea acestor monede.

În executarea dispozițiilor de mai sus, se vor lua măsuri ca acest ordin să se afișeze la toate localurile publice, aducând la cunoștința tuturor celor ce mai posedă asemenea monede, că dacă nu vor căuta să se folosească de acest ultim termen, nu le vor mai putea preschimba după data de 30 Aprilie 1938.

Accentuăm încă odată că preschimbarea acestor monede, nu se poate face decât la Monetăria Națională, direct aceluia ce le posedă și deci se interzice oricărui Cassierii publice, Percepție, etc., de a face această operațiune de preschimbare.

Vasarak:

60 mm-es kereskedelmi vas	kg. lei	12.80
40 " " kerek és szögletes	" "	12.80
60-100 mm. széles	" "	13.40
40-100 " "	" "	13.40
Vastravers és U vas	" "	13.80
4 mm-es bádógtábla	" "	16.50
5.30 mm-es	" "	15.20
horgonyzott tábla	kg.50.100 b. hozzáadás	
Vasbetovas	kg. lei	12.50
Ehhez vastagság szerint hozzájönnek a felárak		

A GEPET
OLAJOZNI

KELL, HOGY JOL MŰKÖDJÖN, ILYEN GÉP AZ EMBER IS
IGYUNK SÖRT
FAJBOROKAT

CORVIN-BOROZÓBAN

A KEDÉLYÜNK ÉS MUNKAKEDVÜNK FRISS MARAD!!!

Körösi Árpád riportja a kisipari kérdéseiől

Csak ötven százalékban van igaza Bátyámuram!

avagy egy kis felvilágosítás azoknak, akik nem értik meg az iparosságot

Régi vágású társadalmi vezéregyeniséggel hozott össze a véletlen. Darabosan, nyersen mondja meg mindenről mindenkinek a véleményét. Több mint tíz éve vidéken él, csak ritkán látogat el Clujra. Nagyon sok kisémer tiszteli. Ha teheti mindenkin segít, nemcsak tanáccsal, de kaláccsal is. Emlékszem, a nagy gazdasági összeomlás idején, egész kis vagyont osztott ki a munkanélkülieknek. Lapunk első számának megjelenése után a Piaja Újriini találkozottam vele. Köszönés helyett rámkibált:

— Megbolondult ember, elment a szépesze magának!?!... Keserve sen megkuporgatott pénzét kiakarja dobni az utcára?!... Iparos lapot?!... Minek?!... Kinek ír maga?!... Nem mondom... még ha »A szívek harca« szerű ponyvával jönne, ez még érdeklő őket, ha anyagilag szüksége volna rá, támogatnám... még »beutna« vele... Ezzel már nehéz miliókat szereztek... De iparoslapot?!...

Még tovább folyt volna a beszéd, ha egyik vállalat igazgatója karonfogva el nem cipeli. Mostanáig nem találkozunk.

— Adjon Isten! (Nem lehet megelőzni a köszönésben.) No, hogy vannak az iparosai?!... Megye-e a lap?

— Igent intek a fejemmel.

— Csodálkozom. Eddig itt minden hasonló vállalkozás megbukott. Elsorolta, hogy hány hasonló természetű lap volt, amely mind az iparosság közönye, támogatáshiánya miatt szűnt meg. Egyik vendégül sztalához letelepedve folytattuk a beszélgetésünket.

— Szóval megy a lap!

Részletesen elsoroltam, hogy miért álllok. Így válaszolt:

„A gerinctelen népség“...

— Ez még csak erkölcsi siker ember! Erre még nem ad a zsidó emmit! A felesége se tud vásárolni vele semmit! Nem mondtam én magának, ember?!... Nem érdemes érem az iparossáért egy lépést tenni. Ennél nagyképűbb, tudósosabb, tunyább, gerinctelenebb népséget még nem látott Herkóáter sem! Sir, jajgat, de egy lépést nem tesz, egy fillért nem áll, hogy a maga baján segítsen. Helyett beül a kocsmába, elsirja a saját a szomszédjának, szid mindenkit, az angyaloktól az ördögökig, hogy minden bajnak ezek a kutorrásai. Leissza magát, elveri kis feleségét és a háztartáshoz pénztérő feleségét is. Ez az iparos!... Ez a kisiparos!... De ha egy kicsit elgyarapodik, mágnásokat, mozibartított milliárdosokat majmol és lelézi sorstársait. Tudom én kérem, his iparos családból származom. Apám elől anyám sokszor mentett meg a szomszédban.

— Mind igaz, — mondom — de az állapot másként is lehetne, ha többet törődtek volna velük. Nem csak akkor, mikor pénzükre szükség volt olyan célokra, amiből az iparosztályuk csak kevés hasznot húzott. A kisiparosság sok csalódáson ment keresztül. Kezdve munkásság korától, mikor vezetőik lépcsőket használtak fel őket az egyéni érdekesülés felé. Nézzünk körül az

egész világon, a vezetők mind cserben hagyták a tömeget, — néhány kivételével — akik majd ezután fogják otthagyni őket. Ezeket a keserű csalódásokat áthozták mint önálló kiségerszisztenciák, azzal a határozott undorral, hogy ezután senkivel se törődnek csak saját magukkal. Ez egy darabig ment is amíg a gazdasági válság ismeretlen fogalom volt. Jól, rosszul, megialálta számítását az iparos és megvolt az a biztos tudata, hogy független, a maga ura. Nem érdekelté más csak a muhelye, szórakozás és sport. Ez a háboru utáni generáció mentalitása. Más a helyzet a régi iparosokkal. Ezek az akkori békés időkben és rendezett viszonyok között éltek. Az önművelődés, a tenni-akarás, az önzetlenség, az érdem és puritán jellem emelte vezetőpozícióba őket és alkotásaik ma is például szolgálnak és szolgálnának az új generációnak. Akkor még volt tekintélytisztület. Az önszorgalomból magát felküzdő iparos társadalmi tekintélynek örvendett és minden köz- és társadalmi megmozdulásnál ott voltak vezetőik. Szavuknak súlya volt minden téren. Ezek közül még nagyon sokan ma is élnek. De a megváltozott viszonyokba már nem tudtak beleilleszkedni, félrelökte őket az idő, vagy félreálltak önként. Ezalatt az új generációt nem volt aki irányítsa, nem volt aki az általuk létesített intézményeket tovább vezesse és fejlessze. Ezen állapotot aztán sokan felhasználták különböző érvényesülési tereumokon. Az illetékesek, akiknek látniok kellett volna és megakasztani a bomlasztó folyamatot, nem igen törődtek vele és mikor rájöttek, hogy a társadalom egyik legértékesebb osztálya beteg, megkézdtek a kuruzsclást és az általuk rendelt orvosság többet ártott, mint használt.

Csoda-e hogy nem hisz a kétségbeesésében azt teszi, amit a többi társadalmi osztályok: jajveszékel, — csak hogy a többi osztály feleszmélt, hogy egyénileg sorsukon javítani nem tudnak, tehát az anynyira és annyiszor otthagytott, szidott egyesülést választották s ezen keresztül az adott körülmények között segítenek magukon. Ezt kell tennie, ezt kellett volna tennie az iparosságnak is.

— Igen, ezt kellett volna tennie...

— Még nem fejeztem be — és itt van bizonyos körök részéről a mulasztás. És még ma sem foglalkoznak vele.

„Nincs kivel“

— Kivel, ember!?!... Hiszen igen jól tudja maga is, hogy történetek próbálkozások, nem mondom hogy száz-százalékgig helyesen. Próbáltuk mi már kérem minden formában. Meghivtuk, hogy az ügyüket közösen tárgyaljuk le és beszéljük meg hogyan lehet segíteni rajtuk. Azt hiszi eljöttek? Azt hiszi, hogy itt Clujon össze lehet hozni egy becsületes iparos-értelkezletet? Hiszen igaza van, lehetne segíteni, sok sérelmet lehetne orvosolni, — ha volna kinek. De nincs! Clujon kétezernél többen vannak, ha ezekből legalább ötszáz (egynegyede)

komolyan foglalkoznék sorsával, ez már egy kis tömeg, ennek a nevében már el lehet járni, amiből a másik ezerötszázak is haszna lenne. De nincs. A különböző csoportosulásokban csak névsoron szerepelnek. Lehetne könnyítéseket elérni, lehetne helyzetüket a viszonyokhoz mérten türelhetővé tenni, — de kinek a nevében. Ha ők nem törődnek sorsukkal, akkor meg vannak elégedve, úgy ahogy vannak. Ha jajkiáltással beérik és nekik ez passzió, hát jajgassanak. Fűzzük láncra őket és úgy vezessük, hogy az illetékesek lássák kinek a nevében já unkl el! Lehet? No, ugye nem lehet?!... Még a törvény adta jogukkal sem élnek! Egymást szidják, egymást bírálják! Ha akadnak itt-ott közöttük kezdeményezők, minden igyekezetük azon van, hogy ezeket az embereket elkedveljenek sánd rágalmakkal. Még vidéken valamivel jobb a helyzet. Több a szolidaritás bennük. De Clujon, ahol tulajdonképpen országos mozgalmaknak kellene hogy legyen a vezetője, kiindulópontja, három embert nem talál, akinek egy és ugyanazon kérdésben azonos véleménye legyen. Hiszen sok lehetőség van, hogy magán segítsen. Ott vannak; a szindikátus és a szövetkezetek, melynek keretein belül sok mindenben könnyíthetnének sorsukon. Felvehetnék a nagyiparral is a harcot. Életszínvonalukat szinte minden téren emelhetnék, de nem arról holnapra. Itt a hiba!... Ezeknek máról holnapra kell! Rosszul mondom: ezeknek ma kell!... Adni kellene nekik, akkor talán... — de miből, honnan? Ha nagynehezen össze lehet hozni egy ipari szövetkezetet és a részvényért adott összegét egy hónap mulva nem kapja vissza ötszörösen, nem »bót« neki, — otthagyja. A másik otthagyja, mert nem ő lett az igazgató, munkavezető, pénztárnok, satöbbi. Végül egy pár hónap mulva, a fáradtságosan összehozott szövetkezet a volt szövetkezetek statisztikájában szerepel. Nincs türelmük valamit kivárni, nincs áldozatkészség, nincs egy csepp szolidaritás ezekben. Széna kell ezek elé és ostor a hátukra. Minél jobban ordít, annál jobban vágni őket. Tulajdonképpen ezt érdemli meg az egész társadalom. Ember, ez a maga által idealizált iparos-társadalom!... De azért itt az előfizetés, küldje címre a lapot!

A másik ötven százalék

Azóta már több hasonló kifakadást hallottam az iparosság közönye, nemtörődősége miatt. 50 százalékos igazság van bennük. 50 százalékos igaza van Bátyámuramnak is.

— De, Bátyámuram, a vitánkban kimaradt a másik ötven százalék kérdésének a tisztázása. Igaz, hogy Bátyámuram iparos-családból származik, — de nem iparos! Bátyámuramék más légkörben nevelkedtek és foglalkozásuk hivatalukon kívül álló dolgokkal csak nagy általánosságban foglalkoztak és más szemzőgből nézték és láttak meg bizonyos dolgokat, mint például az ifjúság nevelését, kulturális, satöbbi és

igy az iparos-kérdést is. Politikai szemüvegen keresztül látták és kezelték ezt a kérdést, mint látjuk, elég szomorú eredménnyel. Amíg nem csináltak politikát, amíg szivárvány színére nem osztották a társadalmat, ezeknek az agyafurt, nehézfejű embereknek évszázados testületeik voltak és ma is meg van belőlük sok intézmény. De ez az osztály az, amely csak látszólag, csak fanyalogva türi meg a nem közéjük való, vagy nem körükből választott vezetőit. A politika itt csinált végzetes és nehezen helyrehozható hibát. Az intellektuel feleslegét ennek az osztálynak nyakára parancsolta, akiket igyekezett lerázni és végül le is rázott magáról. Sokat gondolkoztam a kérdésen, Bátyámuram. Azóta itt több helyen megmutatták, hogy mi mindent akartak az iparosság érdekében cselekedni, ha a párt keretébe illeszkedik bele. Hivatalos okmányok kerültek elő, mindenre szóló engedélyek, pecsétes irások, csak hogy nem volt kinek, nem volt kivel megcsinálni és nem is lesz kivel soha — ezen az alapon. Erről a második ötvenszázalékos kérdésről majd a jövő számban. Bátyámuram!...

Több mint 100 fekete fodrász működik Tg. Mureşen

A tg. mureşi női és férfi fodrászpartársulat vasárnap délután tartotta a rendezés évi közgyűlését az Építőiparosok székházában.

Tökés Károly elnök beszámolt az elmúlt év fodrászati eseményeiről, majd Pataki Béla jegyző az egyesület egyévi tevékenységét ismertette. Tökés Károly ismertette a fodrászüzletek részére kiadott rendelkezéseket, melyek szigorú betartására figyelmeztette az egyesület tagjait.

A következő indítványokat fogadták el:

1. A házaló „feketefodrászok“ letörésére erős akciókat indítanak. Ebben a városban 50—60 férfifodrász kontármunkás és a női fodrászokban több mint 100 titkos fodrász működik, kik sem betegségyelzőjárulékot, sem állami és városi adót nem fizetnek. Emlékiratot terjesztenek a városi tisztifőorvosi hivatalhoz, hogy a házaló férfi és női fodrászkontárokat, akik veszélyeztetik az orvosi rendeletek betartását, minden eszközzel akadályozzák meg feketemunkájukban.

A társulat vezetősége vállalkozik, hogy munkába helyezze azokat, akik dolgozni akarnak.

2. A fodrászpartársulat a mesterei és segéd vizsgákra olyan mestereket delegáljon, külön külön a férfi mint a női fodrászokban, kik alapos mesteri tudással rendelkeznek. Anélkül, hogy kenyeririgységgel vádolhassák őket.

3. A vasárnapi törvényes munkaszünet betartását minden eszközzel elősegítik.

Éladó

1 drb. 14 1/2 lóerős egyenaramu

Ganz-motor,

egy drb Kirschner

hosszulyuk furó

cirkulatengellyel, esetleg anélkül, csak az állványok, keveset használt állapotban. Ár megegyezés szerint. Cim: **Dálnoki József, asztalos Sfantul-Georghé, Str. D. Cantemir 5. szám.**

Altalános gazdasági terv különös tekintettel az iparosokra

Nagynevű gazdaságpolitikusok véleménye egy általános gazdasági tervről. — A kisiparosságot nem szabad kifelejteni ebből a tervből

Az Excelsior című bucurești lap, nemrégiben körkérdés keretében mozgalmat indított egy általános gazdasági terv kidolgozására, amelynek az lenne a célja, hogy az ország egész gazdasági berendezését új alapokra helyezze. Természetesen az egész terv még igen kezdetleges stádiumban van, hogy véleményt lehessen mondani róla, azonban nem érdektelen azok a kijelentések, amelyeket egy a bel-földi, mint a külföldi gazdaságpolitikusok tartanak egy ilyen általános gazdasági tervről.

Pop Valer volt ipari és kereskedelmi miniszter véleménye

Pop Valér volt ipari és kereskedelmi miniszter igen érdekesen fejti ki, hogy eddig miért nem lehetett egy egységes és általános gazdasági tervet kidolgozni és megvalósítani.

— A mi országunk, — mondja Pop Valér, — olyan állam, amelyben szükségszerű egy kidolgozott terv szerint való gazdasági élet kifejlesztése. Mindaddig azonban ilyen irányú törekvések megvalósítását nem lehetett keresztül vinni, mert a politikai harcokban elveszett a gazdasági érdek elsőbrendűségének szem előtt tartása és legelsőbb volta, azonkívül azonban — és ez a legfontosabb — nem volt meg az egyes kormányok közötti folytonossági elv, amely nélkül egy gazdasági terv megvalósítására gondolni sem lehetett.

— Ma mindezen túl vagyunk. Az új alkotmány új alapokra helyezte nemcsak a társadalmi, de a gazdasági életet is és szó lehet folytonosságról, bármilyen kormány is jöjjön. Ezenkívül nyugodt és biztos költségvetésünk van, de jó alapjaink is vannak az új gazdasági szervezetek felépítésére. Románia külkereskedelmi mérlege az elmúlt esztendőben ragyogó volt és ezt még csak növelheti, hogy a jövőben nem lehet szó arról, hogy egyik vagy a másik politikai párt kontrakarrirozza a másik munkáját. Meg lehet kezdeni az építő munkát. Itt az ideje a gazdasági terv kidolgozásának és megvalósításának.

Brancovici tanár, ismert gazdaságpolitikus véleménye

Nem kis érdekeséggel bír Brancovici tanárnak, az ismert gazdaságpolitikusnak véleménye szerint a terv szó nem elég kifejező, mert merev és nem elasztikus. Helyette inkább megfelelne a program szó, amely fedi is az elképzeléseket. Meg is magyarázza ezen véleményét. Szerinte a terv, az egy jól kidolgozott séma, amely szerint dolgozni kell, amelytől semmi körülmények között nem szabad eltérni. Már pedig egy gazdasági tervnek nem szabad ilyen merevnek lennie, mert ezernyi körülmény játszódhatik közre, amely az egész menetirányt megváltoztathatja. Mindjárt példával is szolgál. Mondjuk az ország gazdasági szervezőhivatala ennyi és ennyi gabonamű termelését veszi tervbe. A körülmények azonban úgy hozzák magukkal, hogy fele sem lesz. A terv szerint tehát megakad az egész gazdasági vérkeringés. Ellenben, hogyha csak programról van szó, akkor azonnal le-

het olyan változásokat eszközölni, amelyek segítségével a gabonatermesztésnél támadt hiányt mással lehet azonnal pótolni és így a gazdasági vérkeringés azonnal tovább folyik, anélkül, hogy veszedelmet jelentene az ország gazdasági életére.

— Ha egy ilyen elasztikus programmal jön valaki, — fejezi be cikket Brancovici professzor, azt minden körülmények között el kell fogadni a program, ha jó nagyon sokat segíthet az ország kifejlődésén.

Ahogy egy idegen látja

Az ankét során az Excelsiorban nyilatkozott Henri de Man, volt belga pénzügyminiszter is, aki európai híré szaktekinztély gazdasági téren. Véleménye szerint egy gazdasági programnak az az első teendője, hogy biztosítsa az illető állam gazdasági életét. Természetesen nem lehet szó egy olyan tervről, mint például egy gép tervrajza, hanem egy olyan tervről, amely számol az eshetőségekkel és előre-

halad a korról. Amint nem eégséges egy terv, hogy megnyerjünk egy háborút, hanem azt a körülményekhez képest me is kell valószínűsíteni, vagyis dolgozni kell érte épen úgy kell dolgozni egy gazdasági terv megvalósításán is.

Végül a kisiparos helyzete a gazdasági tervben

Bár az általános gazdasági tervben a kisiparról nem történik említés, mi a magunk részéről a kisiparos szemszögéből ítéljük meg a dolgokat és szólunk hozzá a gazdasági tervhez.

Ez a szempont pedig nem más, mint az, hogy felhívjuk az illetékes tervezők figyelmét egy körülményre. Az országban nagyon sok kisiparos van, akikkel számolni kell. Ezeknek az érdekeit nem szabad kifelejteni egy általános gazdasági tervből. Sőt. Elsőrendű érdeké kell tenni, mert voltaképpen a kisiparos az, amelyik a gazdasági élet alapjait alkotja. A kisiparos az a termőtalaj, amelyből minden nagy eszme kivirágzik. Kisiparos nélkül nincs egységes gazdasági élet kisiparos nélkül egyetlen ország nagyipara sem élhet. Kissé groteszkül hangzik ez ugyan, de igaz, mert a lakosság nagy része, a földmivelők, kizárólag csak a kisiparos útján jutnak a gazdasági élet áldásaihoz.

Toate mărcile de fabrica vor trebui să fie reinscrise

Ministerul de industrie și comerț a trimis Consiliului Legislativ, pentru examinare, un proiect de decret lege pentru intabularea mărcilor de fabrică și de comerț.

Până acum, se știe, că noul regim prevede intabularea mărcilor de fabrică și de comerț la Camerele de Comerț și că el va fi unul și același pentru toată țara. Cu alte cuvinte, un regim asemănător cu acela al înscrierii firmelor comerciale.

Amândouă aceste inovări sunt bune. Experiența ultimilor ani a dovedit că organele profesionale, când sunt bine conduse și bine organizate, servesc cu mai multe

tragere de inimă și cu mai multă conștiinciozitate, pe profesioniști decât administrațiile publice. Oficiul registrului comerțului înseamnă, neîndoios, un câștig față de trecut. Au simțit-o toți comercianții și industriașii cari au avut să-și înscrie sau să-și reinscrie firma. Nu mai e nevoie de forme complicate și costisitoare. Nu mai e nevoie de așteptări indulgente pe sălile Tribunalului.

Dacă registrul mărcilor de fabrică va fi organizat în același fel cu aceleași obligații și cu aceleași răspunderi, atunci noua reformă va da rezultate bune.

Az ipari és gyári védjegyek egységes és kötelező bejegyzése

Az ipari és kereskedelmi minisztérium a legfelsőbb törvényhozó tanács elé egy törvényrendelet tervezetet nyújtott, mely az ipari és gyári védjegyekről szól. A törvényrendeletet tervezet azt foglalja ma-

gába, hogy minden gyári vagy ipari telepnek védjegye legyen, amely az egész ország részére szól. Más szóval a védjegy nemcsak kötelező lesz, hanem olyan formában újból be kell jegyeztetni az eddig hasz-

nált védjegyeket is, mint a cégjegy zéseket és táblákat.

Általános vélemény szerint ez az új intézkedés úgy a közönség mint a cég részére előnyökkel bír. A cég részére különösen azért, mert az egész országban megismerik, a közönség számára viszont azért, mert így a cég felelőssége és lelkiismereti kötelezettségei, hogy jó árut adjanak, nagyobb. Az újra bejegyzéseket az illetékes kereskedelmi és iparkamara fogja elvégezni, úgy hogy a jövőben a törvényszék nem fog ilyen ügyekkel foglalkozni.

La Târgu Mureș lucrează o sută și mai bine de frizeri clandestini

Corporația micilor industriași de frizerie de domni și de dame din Tg. Mureș și-a ținut Duminică după masă adunarea sa generală în localul Industriașilor Constructori.

Dl. Președinte Carol Tőkés a expus în raportul său cele mai de seamă evenimente ale branșei de frizerie, apoi dl. secretar Adalbert Pataki a expus activitatea din anul trecut a Corporației. Dl. Tőkés Carol a făcut cunoscute apoi ordonanțele date în privința exercitării meseriei de frizerie făcându-i atenție pe membrii corporației să le respecte întocmai.

S'au aprobat apoi următoarele propuneri:

1) Se va porni o acțiune puternică cu scopul de a nimici industria clandestină. În orașul acesta lucrează nu mai puțin de 50—60 de barbieri și frizeri clandestini și mai bine de o sută de coafoare de dame, cari nu plătesc nici taxe către Casa Cercuală și nici un fel de impozit. Se va înainta către Oficiul medical al orașului un memoriu, în care se va cere stărpirea acestei meserii clandestine, din cauza căreia nuse pot respecta dispozițiile igienice cerute de lege.

Conducerea Corporației se angajează să procure posturi acelor cari vreau să muncească dintre meseriașii clandestini.

2) Corporația frizerilor trebuie să delege în comisiile examinatoare, meșteri cari să fie cât se poate de bine versați în ambele ramuri ale acestei meserii, deci și în cea de domni cât și în cea de dame.

3) Corporația va face tot posibilul pentru respectarea repausului duminical.

Küldje be

előfizetési díj hátraléka kiadóhivatalunknak!

Reuniunea pentru ajutoare din Timișoara Timișoarei Secelyző Egyesület

SUCURSALA CLUJ—CLUJI FIÓKJA:
STRADA IULIU MANIU 2.

Societatea noastră, care numără cca 10.000 de membrii și are peste 150 de sucursale în țară, a înființat și în orașul Dvs. o sucursală, Asigurați-Vă, asigurați părinții sau rudele Dvs, mai în vârstă. Cooptăm membrii, cu o cotizație lunară, pașală, moderată, fără nici un certificat medical, până la vârsta de 85 ani. — În caz de moarte vor fi achitate următoarele sume de ajutor: de 8.000 Lei, de 16.000 Lei sau de 24.000 Lei. — Sumele de ajutoare achitate în decurs de un an: 6—8 milioane Lei.

Egyesületünk, amelynek cca 10.000 tagja és több mint 150 fiókja van, helyben is fiókot tart fenn. — Iratkozzék be, vagy irassa be szüleit, vagy öreg hozzátartozóit. Tagokat mérsékelt havi átalánydíj fizetése mellett 85 éves korig orvosi vizsgálat nélkül veszünk fel. — A tag elhalálása esetén a következő segélyösszegek kerülnek kifizetésre 8000 lei, 16.000 lei, vagy 24.000 lei. — Évente 6—8 millió lei kerül kifizetésre.

STIRI

— **Vizita conducătorilor Camerei de Muncă din Cluj la Turda și Tg. Mureș.** În nr.-ul nostru precedent am amintit că conducătorii Camerei de Muncă din Cluj vor pleca la un control oficios prin diferite orașe din împrejurii. De curând s'au întors din călătorie membrii comisiei și dl. secretar Hossu a declarat că la Turda operațiile de preschimbare ale cărților de meșter sunt terminate. Aci s'au eliberat în total 4500 de cărți noi. La Tg. Mureș dintre cei 8500 de solicitanți re-o 6.500 au și primit cărți noi. Restul de cărți au fost transpuse la Cluj pentru a fi examinate de o comisie specială de control.

— **A luat ființă secția micilor industriași instalatori.** În seara zilei de 23 I. c. a luat ființă în sânul Uniunii Micilor industriași, filiala Cluj, o secție a micilor industriași instalatori. Am mai amintit în numeroase rânduri că lucrările de pregătire sunt în curs, iar acum cu mare bucurie putem publica știrea că această secție a luat de fapt ființă. Secția nouă are următoarea conducere aleasă cu unanimitate de voturi: Președinte: Iosif Bugariu, vice-președinte: Herman Nadler, secretar: Valter Seredan, casier: Francisc Tana, controlori: Ștefan Miklós și Ioan Menegotti, membrii în comitetul de conducere: ing. Ernest Rosenberg, Francisc Rätz, Coloman Bajkó, Ignățiu Szöke, Carol Nagy și Iuliu Márton.

— **Nouă comisie interimară în fruntea Camerei de Comerț și Industrie din Tg. Mureș.** Ministerul de Industrie și Comerț a delegat o nouă comisie interimară la Camera de Industrie și Comerț din Tg. Mureș. Membrii noii comisii interimare sunt d-nii: Ioan Budiu, Iosif Bucur, Octavian Fule, Max Câmpianu (Gheorgheni), și Ioan Sadovschi din partea comercianților și d-nii Traian Bobtelec, Ioan Costea (Gheorgheni), Gheorghe Stoica, Gheorghe Vlasi și Emil Zaharia din partea industriașilor.

— **Industriașii brutari din Ungaria vor înființa o bursă specială pentru făină.** Se anunță din Budapesta: industriașii brutari din Ungaria au decis să înființeze o bursă independentă pentru făină, care să funcționeze alături de Federația Industriașilor Brutari din Ungaria. Noua bursă va avea ca scop ca în viitor prețurile făinei să nu mai fie stabilite de morari, ci de către industriașii brutari.

Cluj, Strada Regina Maria 46.

HIREK

— **Uj időközi bizottság a Tg.-Mureși kereskedelmi és iparkamara élén.** Az ipari és kereskedelmi minisztérium új interimár bizottságot nevezett ki a Tg.-Mureși kereskedelmi és iparkamara élére. Az új interimár bizottság tagjai a következők: a kereskedők részéről Budiu Ioan, Bucur Iosif, Fule Octavian, Max Câmpianu (Gheorgheni) és Sadovschi Ioan. Az iparosok részéről Bobtelec Traian, Costea Ioan (Gheorgheni), Stoica Gheorghe, Vlasi Gheorghe és Zaharia Emil.

— **Külön lisztbizottság alakítanak a magyarországi sütőiparosok.** Budapestről jelentik: a magyarországi sütőiparosok elhatározták, hogy független lisztbizottság létesítenek, amely a magyarországi sütőipari szövetség mellett működne. A lisztbizottság az a célja, hogy a liszt árát jövőben nem a malmosok, hanem a sütőiparosok szabják meg.

— **Cluji munkakamara vezetőinek hivatalos látogatása Tordán és Târgumureșen.** Mult számunkban megírtuk, hogy a cluji munkakamara vezetői dr. Moldovan Hariton elnök és Hossu Ioan titkár hivatalos ellenőrző körútra mentek. Visszatérésük után Hossu Ioan titkár kijelentette, hogy Tordán már teljesen befejeződött a munkakönyvek becsesrelése. Itt összesen 4500 új munkakönyvet adtak ki. Târgumureșen mintegy 8500 munkakönyvre jogosult közül 6500 már kiváltotta a munkakönyvet, míg a megmaradtak nagyrészt átadták a cluji központhoz, egy speciális bizottság elé.

— **Megalakult a szerelő iparosok szakosztálya.** A cluji Kisipari Szövetség kebelében 23-án este alakult meg a szerelő iparosok szakosztálya. Már hírt adtunk arról, hogy a szervező bizottság hosszú idő óta dolgozott a szakosztály felállításán, ami most végül meg is történt. A szakosztály a következő tisztikart választotta meg egyhangulag. Elnök Bugariu József, alelnök Nádler Herman, Titkár Seredan Valer, pénztáros Tana Ferenc. Ellenőrök: Miklós István és Menegotti János. Választmányi tagok: Rosenberg Ernő mérnök, Rätz Ferenc, Bajkó Kalmán, Szöke Ignác, Nagy Károly és Márton Gyula.

— **Kinevezték a munkakamarák szövetségének új időközi bizottságát.** Bucureștiből jelentik: a munkügyi minisztérium kinevezte a munkakamarák szövetségének új időközi bizottságát. Érdekes megemlíteni, hogy az új időközi bizottság elnök kétül a munkügyi minisztérium a saját kebeléből delegátust küldött, így a minisztérium közvetlen kapcsolatban lesz a szövetséggel.

— **Háromszáz százalékkal emelik a cluji kéményseprési díjakat.** A városháza most készült el az új kéményseprési szabályrendelet, amely a díjakat nem kevesebb, mint 300 százalékkal emeli. A szabályrendelet, amely még nem emelkedett jogerőre, minden kémény után az eddig 3 lej helyett tíz lejes díjat ír elő. A város polgársága élénken tiltakozik ez ellen a díjemelés ellen és memorandumban fogja kérni a belügyminisztert, hogy a szabályrendeletet hatálytalanítsa, illetőleg ne erősítse meg. Ezenkívül az új szabályrendelettel a kéményseprőmesterek létérdekei is veszélyeztetve vannak.

Camera de Muncă nu va închide, ci va trimite în judecată uzinele, cari funcționează în mod ilegal

În mai multe rânduri am primit din diferitele orașe ale țării știrea că organele Camerelor de Muncă închid uzinele, la cari s'a constatat vre o neregularitate. La noi în Cluj s'au operat în total trei închideri de acest fel, deoarece întretimp conducerea Camerei de Muncă de aci a ajuns la convingerea că e cu mult mai responsabilă spiritului legii meseriilor de a trimite în judecată acele întreprinderi, la cari s'au constatat oarecari nereguli, decât de a le închide. Acest procedeu e cu mult mai uman și dă posibilitate oricărui mic industriaș să se scuze în fața organelor judecătorești.

De acum deci se va proceda în modul următor: dacă la vre-un mic industriaș se va constata vre o abatere dela normele legale se va dresa un proces verbal, pe baza căruia proprietarul uzinei respective va fi trimis în judecată, unde micul industriaș împincinat se va putea apăra. Se poate întâmpla ca un mic industriaș să nu fie capabil a prezenta actele cerute de lege cu ocazia controlului, dar până la proces să și-l poată procura.

În felul acesta Camera de Muncă poate închide o întreprindere numai pe baza unui verdict judecătorec.

Nem csukja be a munkakamara a szabálytalanul működő üzemeket, hanem perbehívja

Több ízben érkezett hozzánk az ország különböző részéről hír, hogy egyes városokban az új ipartörvény értelmében a szabálytalanul működő üzemeket a munkakamarai hatóságok bezárták. Clujon ilyen bezárássra csak három esetben került sor, mert ezután a munkakamara vezetősége jobbnak látta, hogy a törvény szellemében más formában járjon el a szabálytalanul működő iparossal szemben. Ez az eljárás sokkal humánusabb és alkalmas ad az iparosnak arra, hogy független bíróság előtt igazolja magát.

műhelyben szabálytalanságot tapasztal (pl. munkavezetővel dolgoznak azok, akiknek erre nincs feljogosultságuk) nem csukja be az üzem, hanem a munkügyi felügyelőséggel karöltve bepereli az illető iparost, aki azután a független bíróság előtt előadhatja védekezését. Mert megtörténhetik, hogy amíg a tárgyalás napja elérkezik az iparos fel tudja mutatni azokat az aktákat, amelyek igazolják, hogy nem követett el szabálytalanságot.

A munkakamara csak egy bírói ítélet birtokában csukja be az érdektelt műhelyt.

Az történik ugyanis, hogy a munkakamarai bizottság, ha valamilyen

A kormány teljhatalmat kapott a költségvetés egyensúlyban tartására szolgáló intézkedések megtételére

A pénzügyminisztérium 21. szakaszról álló törvényrendeletet készített, amely rendkívüli fontos intézkedéseket tartalmaz a költségvetés egyensúlyának biztosítására. Legelsősorban is a törvényrendelet megállapítja, hogy közállások betöltését csakis a minisztertanács engedélyezheti esetről esetre, de csak 1938 augusztus 1-től.

egyensúlyát biztosítsa. A kormánynak a jövőben jogában lesz bármilyen intézkedést foganatosítani, hogy azt az egyensúlyt megtartsa. Ez az intézkedési jog kiterjed az autonóm pénztárakra is.

Igen érdekes ez a szakasz, amely elrendeli, hogy az egyes közintézményeknek csak egy hivatalos autó jár.

A törvényrendelet április 1-én lép életbe.

Bőrárak:

Tehénbőr	...	...	32—36	(55—65)
Pittling	...	...	34—38	(65—70)
Borjubőr	...	...	44	(70)
Bivaly	...	...	29	(32—36)
Bivalyborju	...	...	26	(26—28)

KÉSZBŐR:

Krupon	...	...	185—200	(255—270)
Kromkrupon	...	...	230—240	(265—285)
Talpbőr	...	...	130—140	(225—265)

— **A cluji építőmesterek is tagjai lesznek az építészeti kamarának.** Jelentettük, hogy Clujon megalakították az építészeti kamarát. Most a nem mérnök építészek, akiket eddig nem vettek fel az építészeti kamarában, a Kisipari Szövetség közvetítésével tárgyalásokat kezdett, az építészeti kamara vezetőségével, hogy a kismestereket is vegyék fel tagjaik közé.

**Jó reklámhoz
Jó klisé!**

**Értékesítők
Közvetítői**

**Értékesítők
Közvetítői**

Fémcímke!

Forul fiscal

Toate întreprinderile industriale sunt obligate să plătească taxa de 1.20 procente după fiecare angajat

O decizie de importanță principală a Curții de Casație în privința corespunderii legii de asigurare socială cu constituția

Se duce o aprigă luptă între întreprinderile, cari au angajați, a căror salarii întrec suma de 6000 Lei lunar și Casa de Asigurări Sociale pentru așa numita suprataxă de 1.20 procente. Se știe că legea Asiguraților Sociale prevede că angajații cu un salariu lunar mai mare decât 6000 Lei nu sunt obligați să se înscrie în Casa Asiguraților Sociale. Cu toate acestea Casa de Asigurări a impus cu supra-taxa de 1.20 procente, care formează baza asiguraților pentru accidente de uzină, și pe acei angajați, a căror salariu întrece 6000 Lei lunar.

Întreprinderea petroliferă Unirea a înțeles înțelegerea unui proces de probă la comisia, care funcționează pe lângă Casa de Asigurări Sociale, mai târziu însă cauza a ajuns în fața Curții de Casație.

Comisia de apel activează pe lângă Casa de Asigurări, a acceptat apelul întreprinderii și a enunțat că organele Casei de Asigurări nu au dreptul să încaseze suprataxa de 1.20 procente dela angajați, al căror salariu întrece 6000 Lei pe lună.

Comisia de apel însă n'a acceptat punctul de vedere al comisiei subalterne pe baza art. 48 al legii.

Întreprinderea Unirea Petrol însă a atacat legea sub titlul că ea este anticonstituțională, iar Curtea de Casație a adus acum o decizie în această chestiune. Curtea de Casație a enunțat că art. 48. al legii este constituțional. Și anume legea nu obligă pe angajați să plătească suprataxa de 1.20 procente, ci întreprinderile sunt constrânse să achite această suprataxă, căci astfel contribuie la ajutorarea angajaților. Astfel deci angajatul trebuie să plătească numai jumătatea taxei regulate, dar nu plătește absolut nimic din suprataxa de 1.20 la sută, care cade în sarcina întreprinderii în întregime ei.

Gvernul a primit puteri depline pentru luarea măsurilor, cari ținesc menținerea în echilibru a bugetului

Ministerul de Finanțe a redactat un decret lege în 21 articole, cari conțin dispoziții foarte importante în privința asigurării echilibrului bugetar. În primul rând decretul lege prevede ca funcțiunile publice să poată fi ocupate numai prin aprobarea dela caz la Ministerului, dar numai începând dela ziua de 1 August 1938.

Cea mai de seamă tendință a guvernului e de a menține în exercițiul 1939—38 echilibrul bugetar. În viitor guvernul va avea drepturi depline în privința măsurilor, cari se impun în vederea menținerii echilibrului bugetar. Acest drept se extinde și asupra măsurilor, cari se vor lua față de Casele Autonome.

E interesant articolul, care prevede că instituțiile publice pot avea doar un singur automobil oficial.

Decretul lege intră în vigoare pe ziua de 1 April.

Aprilis 30-ig meghosszabbították az ezüst százalékesek becserélésének határidejét

Csak a nemzeti pénzverde Bucurestiben cseréli be az ezüst százalékeseket

A pénzügyminisztérium a következő körlevelet küldötte az összes pénzügyigazgatóságokhoz és közlés végett a lapoknak:

Az ezüst száz lejesek becserélésének határidejét április 30 ig meghosszabbították. Ezen idő alatt ezeket a pénzeket a bucarești nemzeti pénzverde cseréli be, amelynek címe „Monederie Națională București str. Fabrica de Chibrituri No. 22.”

Akik ilyen pénzekkel bírnak, azok becserélhetik a fenti címen, még pe-

dig oly módon, hogy postacsomagonként elküldik a fővárosba, ahol ha jók, helyettük jó pénzt küldenek megfelelő értékben. Április 30-án tul semmiféle formában nem lehet az ezüst száz lejeseket becserélni.

A pénzügyi minisztérium annak hangsúlyozására kéri, hogy a becserélés csakis egyenesen a pénzverde útján történik, tehát egyetlen pénzügyintézet, vagy állami pénziár sem fogadhat el becserélésre ezüst száz lejeseket.

Bursa de monede și efecte — Pénz- és értéktőzsde

18 Martie 1938 m. 18-án.	Devize	Tárgyliber Szabad piac
1 lira sterlină — Fontsterling	690.—	1050—1070.—
1 Dolar — Dollár	138.97	200—210.—
1 Franc elvețian — Svájci frank	31.89	49—51.—
1 Franc francez — Franca frank	4.35	6.30—6.40
1 Reichsmark — Németmárka	39.—	41—43
1 Pengő	27.50	36—37
1 Lira ital. — Olasz lira	7.17	7.80—8
1 Zlot — Zlotty	26.29	35—37
1 Dinar	3.05	4—4.10
1 Leva	1.30	1.60—1.70
1 Lira otomană — Török lira	83.—	120—125
1 Schilling — Silling	24.50	22—25
1 Ck. Csehkorona	4.84	5.80—6
1 Lira str. aur — Aranyfontsterling	—	1680—1700

Inzestare mare suta—Belső kölcsön 500 lejnél magasabb cimletben 76—76.50
 Inzestare mică suta Belső kölcsön 100 lejes cimletben..... 73—73.50
 Bonuri de impozit—adóbon .....—Lei 42.50—43

Bursa de mărfuri Cluj — Cluji terménytőzsde

	Kg.	Materie străină Idegen any.	Prețuri la-Arak	
			17-én	21-én
Grâu—Buza	77—78	2—3%	Neschimbat — Váltakozatlan	560
Orz—Rozs	59—60	4—5%		410
Ovăz—Zab	40	3—4%		510
Porumb—Kukorica	—	—		330
Fasole albă—Fehér bab	—	3 la sută		580
Sămânță de trifoi—Lóheremag	—	8 la sută		1900
Sămânță de lucernă—Lucernamag	—	8 la sută		3800
Făină—Liszt	—	—		1020
„ „	—	—		940
„ „	—	—		900
„ „	Integr.	78 la sută		940
„ „	—	80 la sută		930
Mălai—Kukorica liszt	I.	—		540
Tărâță—Dară	II.	—	310	
Fân—Széna	I.	nepresat	160	
„ „	II.	—	140	
„ „	—	—	180	

Unde să mergem? -- Nova menjünk?

Garajuri Garázsok G. A. G. OLGA BARTHL Strada Duca No. 10. Ateliere Műhelyek LORINC gépjavitó Strada Regele Carol II. No. 50. V. OLTEANU gépjavitó, Strada Ștefan Cel Mare 16. AUGUSTICH vulkanizáló üzem Strada Regele Carol II. 16. BORDI JOZSEF special electromechanic, Strada Masaryk 42 ALEX JANKI autógummilakat, Str. Ady 7.	Hoteluri Szállodák HOTEL „PARK” Calea Regele Ferdinand HOTEL NEW-YORK Piața Unirii PENSIO MODERN Strada Baba Novac HOTEL VICTORIA Strada Zavoral Cofetării Cukrászdák KINDL cofetărie-cukrászda Calea Regele Ferdinand CSEKE cofetărie-cukrászda Piața Unirii	e staurante Éttermek SZILVESZTER IMRE Restaurant — Vendéglő Cal. M. Foch 15. BAGOLYVAR Strada Șincai REGAL BAR Calea Reg. Ferdinand LAPOSI ALEXANRU Strada Dubălarilor 7 Sanatorii Szanatóriumok PARK SZANATORIUM és fürdő, Str. Mănăștur. LENGVEL SZANATORIUM Str. Gojdu
---	--	---

Adóügyi fórum

Az 1.20 százalékos betegsegélyzői járulékot az ipari vállalat minden alkalmazottja után köteles fizetni

A legfelsőbb semmitőszék elvjelentőségű döntése a betegsegélyzői törvény alkotmányosságára szempontjából

A betegsegélyző és azon vállalatok között, amelyek olyan tisztviselőket és munkásokat tartanak, akiknek fizetése meghaladja a 6000 lej havonként, elvi harc folyik az 1.20 százalékos úgynevezett suprataxa miatt. Mint ismeretes a társadalombiztosítási törvény értelmében a 6000 lej havi fizetéssel rendelkező alkalmazottak nem kötelesek beiratkozni a betegsegélyzőbe. Ezzel szemben a betegsegélyző ezt az 1.20 százalékos suprataxát, amely az üzemi balesetek esetén biztosított díj alapját képezik, azok után az alkalmazottak után is kivetette az üzemekre, akiknek fizetése meghaladja a havi 6000 lejt.

A constantai Unirea Petrol vállalat próbapert indított előbb a betegsegélyző mellett működő bizottságnál, majd az ügy a legfelsőbb semmitőszék elé került.

A betegsegélyző mellett működő bizottság helyet adott a vállalat beadványának és elfogadta azt az indoklást, hogy a betegsegélyző nem jogosult azok után szedni az 1.20 százalékos illetéket, akinek semmiféle segélyt nem nyújt.

A fellebbezési bizottság ezt az indoklást azonban nem fogadta el, hanem az első fokú hatóság ítéletét megváltoztatta, a törvény 48-ik szakasza alapján.

Az Unirea Petrol most már a törvény alkotmányosságát támadta meg a legfelsőbb semmitőszék előtt, amely most hozta meg döntését. A legfelsőbb semmitőszék megállapította, hogy a törvény 48-ik szakasza alkotmányos. Ugyanis nem az illetőtisztviselőt sújtják ezzel az 1.20 százalékos taxával, hanem magát a vállalatot, amelyek ez a hozzájárulása az üzemi balesetek következtében munkaképtelenné vált alkalmazottak segélyezésére. Tehát ez a megadóztatás nem az alkalmazottat terheli még felerészben sem, hanem teljes egészében a vállalatot. Ez annyit jelent, hogy az alkalmazott csupán a rendes taxának felét kell befizesse járuléki címén a betegsegélyzőnek, illetve a vállalat csak ezt vonhatja le a fizetéséből, de semmiképpen sem az 1.20 százalékos póttaxát, sem egészben sem felerészben, mert ez teljes egészében a vállalatot terheli.

Apróhirdetések

10 szóig 15 lei, azon felül minden szó 1 leu. Jelígis, vagy cím a kiadóban evelék 5 lei-vel több.

Prima, 3 plus 1 lámpás rádió, magnetikus hangszóróval olcsón eladó. Cím a kiadóban.

Legmodernebb esztergapadok kaphatók 1000—1500 milliméteres. Schoppel Cluj. Cal. Reg. Carol 106.

Kéményseprősegédet keres azonnali belépésre Greger Frigyes kéményseprőmester Brasov, str. Dobrogea No. 1.

Íróasztalt, jókarbanlevőt keresek megvételre. Cím a kiadóban.

TIPOGRAFIA
„ORIENT”
 CLUJ, STRADA IULIU MANIU 8.

Bun de imprimat.